

Regels en richtlijnen van de examencommissie van de opleidingen Politicologie

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Toepasselijkheid

Deze regels zijn van toepassing op de tentamens en examens van de opleidingen Politicologie van de Universiteit Leiden, hierna te noemen de opleidingen. Zij zijn ondergeschikt aan de Onderwijs- en Examenregelingen van deze opleidingen.

Artikel 1.2 Begripsbepaling

Kandidaat: degene die zich onderwerpt aan een tentamen of examen;
fraude: het handelen of nalaten van een kandidaat dat erop is gericht het vormen van een juist oordeel omtrent diens kennis, inzicht en vaardigheden te belemmeren.
Daartoe wordt onder meer gerekend:
- het gebruik van niet-toegelaten bronnen tijdens het afleggen van het tentamen
- plagiaat, het gebruik van bronnen of delen daarvan zonder vermelding van de herkomst;
- het vervalsen van uitkomsten van onderzoek en experimenten;
OER: de door het faculteitsbestuur vastgestelde Onderwijs- en examenregeling van de opleidingen;
wet: de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW).
Onderwijseenheid: een onderdeel van de opleiding als bedoeld in art. 7.3 van de wet waarvan de studielast in een bepaald aantal studiepunten (ects) is uitgedrukt.
Tentamen: een onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de kandidaat met betrekking tot een bepaalde onderwijseenheid;
Examen: de vaststelling door de examencommissie dat alle tentamens van de tot een opleiding behorende onderwijseenheden met goed gevolg zijn afgelegd alsmede een eventueel door de examencommissie zelf te verrichten onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de kandidaat.

Voor het overige hebben de begrippen de betekenis die de wet of de OER daaraan verbindt.

Hoofdstuk 2 Samenstelling en werkwijze van de commissie

Artikel 2.1 Instelling en benoeming

2.1.1 De examencommissie, hierna te noemen de commissie, is ingesteld door het Faculteitsbestuur ten behoeve van het afnemen van examens en ten behoeve van de organisatie en de coördinatie van de tentamens van de opleiding.

2.1.2 De leden van de commissie zijn door het faculteitsbestuur benoemd uit de leden van het personeel die met het verzorgen van het onderwijs in de opleidingen zijn belast.

Artikel 2.2 Werkwijze

2.2.1 Er is één examencommissie bestaande uit een voorzitter en uit vice-voorzitters die elk, zonodig na onderlinge consultatie, de dagelijkse zaken van één of meer opleidingen op zich nemen.

2.2.2 De voorzitter is belast met de dagelijkse zaken die meerdere opleidingen bestrijken en/of naar hun aard en gevolgen van uitzonderlijk gewicht zijn.

2.2.3 Er zijn drie vice-voorzitters die belast zijn met de dagelijkse zaken van respectievelijk

1. de bacheloropleiding en de doctoraalopleiding te Leiden
2. de bacheloropleiding en de doctoraalopleiding op Campus den Haag
3. de masteropleidingen

2.2.4 Tot de dagelijkse zaken worden gerekend

- a. beslissingen met betrekking tot de individuele student die in afwijking van de geldende bepalingen op verzoek van de student kunnen worden getroffen; indien enigszins mogelijk worden de meest betrokken examinator en de studieadviseur geraadpleegd alvorens een beslissing wordt genomen;
- b. waar de OER dat voorschrijft, de goedkeuring van de keuze van onderwijseenheden door de student;
- c. het uitbrengen van het bindend studieadvies;
- d. voorbereiding van de vaststelling van de uitslag van examens alsmede de vaststelling van die uitslag namens de examencommissie in geval het examen geen door de commissie zelf in te stellen onderzoek als bedoeld in artikel 4.1.1 omvat;
- e. het treffen van maatregelen bij inbreuk op de orde tijdens een tentamen en bij fraude, voor zover deze naar het oordeel van de voorzitter geen uitstel gedogen.

2.2.5 Beslissingen omtrent de wijziging van bepalingen en de invoering van nieuwe bepalingen worden door de commissie genomen, in beginsel na consultatie van alle examinatoren, eventueel ook op verzoek van examinatoren, in vergadering bijeen. De commissie beslist in dat geval bij gewone meerderheid van stemmen. Bij staking der stemmen geeft het oordeel van de voorzitter de doorslag.

2.2.6 De commissie en de examinatoren nemen bij het nemen van hun beslissingen het volgende in overweging:

- een positieve uitslag van het examen moet voldoende garantie zijn dat de geëxamineerde de beoogde eindkwalificaties heeft verworven;
- beslissingen moeten met de grootst mogelijke objectiviteit worden genomen;
- onnodige studievertraging dient zoveel mogelijk te worden voorkomen;
- tentamens dienen mede om de kandidaat inzicht te geven in zijn of haar capaciteiten en beperkingen.

Artikel 2.3 Aanwijzing van examinatoren

2.3.1 Ten minste éénmaal per jaar wijst de commissie voor elke onderwijseenheid van de opleiding één of meer examinatoren aan. Als examinator kunnen slechts worden aangewezen leden van het personeel die met het verzorgen van het onderwijs in de desbetreffende onderwijseenheid zijn belast, alsmede deskundigen van buiten de instelling. Zo nodig wijst de commissie een voor het tentamineren eerstverantwoordelijke examinator aan.

2.3.2 De aanwijzing wordt via de E-gids bekendgemaakt aan de studenten.

2.3.3 De examinatoren verstrekken de commissie de gevraagde inlichtingen.

Artikel 2.4 Goedkeuring vrij onderwijsprogramma

2.4.1 Een verzoek tot goedkeuring van een examenprogramma als bedoeld in artikel 7.3c van de wet dient schriftelijk en gemotiveerd bij de commissie te worden ingediend.

2.4.2 Bij haar besluit geeft de commissie zo nodig aan aan welke opleiding het examen wordt geacht te zijn verbonden.

Artikel 2.5 Overstap van doctoraalprogramma naar bacheloropleiding

2.5.1 Studenten die het doctoraalprogramma volgen kunnen de commissie schriftelijk en gemotiveerd verzoeken in plaats daarvan deel te nemen aan de bacheloropleiding.

2.5.2 Aan de inwilliging van het verzoek verbindt de commissie voorwaarden met het doel de gestelde eindtermen en het beoogde civiele effect van het bachelordiploma te waarborgen. Daarbij zal worden getracht studievertraging zoveel mogelijk te beperken.

2.5.3 De kandidaat wordt vrijgesteld van het afleggen van tentamens van de bacheloropleiding indien een equivalent tentamen van het doctoraalprogramma reeds met goed gevolg is afgelegd. In andere gevallen beziet de examencommissie of kan worden volstaan met een aanvullend tentamen.

Hoofdstuk 3 Tentamens

Artikel 3.1 Aard en vorm van de tentamens

3.1.1 De vragen en opgaven van het tentamen hebben uitsluitend betrekking op de tevoren bekend gemaakte tentamenstof. De aard en omvang van de stof worden voor de aanvang van het onderwijs dat op het tentamen voorbereidt in hoofdzaak bekend gemaakt.

3.1.2 De vragen en opgaven van een tentamen zijn duidelijk en ondubbelzinnig, en bevatten voldoende aanwijzingen voor de vereiste detaillering van de antwoorden. De duur van elk tentamen is zodanig dat de kandidaat redelijkerwijs voldoende tijd heeft om de vragen te beantwoorden en/of de opgaven te maken.

3.1.3 Geruime tijd voor het afnemen van een tentamen maakt de examinerator bekend op welke wijze het tentamen zal worden afgenomen, voor zover dat niet in de OER is vastgelegd.

3.1.4 De commissie kan op gemotiveerd verzoek van de kandidaat toestaan dat een tentamen op andere wijze wordt afgelegd dan in de OER is vastgelegd, onder meer in geval van een functiestoornis.

3.1.5 Van kandidaten die niet voldoen aan de voorwaarden voor toelating tot het tentamen die in de OER zijn vastgelegd dan wel voortvloeien uit andere wetten en regels kan geen geldige uitslag worden vastgesteld.

Artikel 3.2 Data van de tentamens

Van tentamens die schriftelijk in een collectieve zitting worden afgenomen worden de data voor de aanvang van het studiejaar door de commissie vastgesteld en bekendgemaakt. Van de vastgestelde data kan slechts worden afgeweken in geval van overmacht.

Artikel 3.3 Inleverdata en herkansing schriftelijk werk

3.3.1 Voor schriftelijke werkstukken en opdrachten die gezamenlijk en/of door middel van weging één uitslag van een onderwijseenheid bepalen, en waarbij elk individueel werkstuk of opdracht die uitslag voor minder dan 50% bepaalt, geldt dat deze werkstukken of opdrachten niet worden herkanst, tenzij de cursusbeschrijving van de betreffende onderwijseenheid anders bepaalt.

3.3.2 Voor een schriftelijk werkstuk dat de uitslag van een onderwijseenheid voor 50% of meer bepaalt, geldt dat iedere student die een volwaardige eerste versie inlevert voor de daartoe gestelde eerste inleverdatum, de gelegenheid krijgt na de beoordeling van de eerste versie één keer het werkstuk te verbeteren. Wanneer een dergelijk werkstuk ook door een tweede lezer wordt beoordeeld kan de student meer dan één gelegenheid worden geboden om het werkstuk te verbeteren.

3.3.3 De examinatoren maken de inleverdata van alle werkstukken en opdrachten (met inbegrip van evt. eerste en tweede inleverdatum als bedoeld in art. 3.3.2) bij het begin van de onderwijseenheid bekend in de cursusbeschrijving en/of op Blackboard.

Artikel 3.4 Aanmelding voor tentamens en examens

3.4.1 Indien geen deugdelijke en tijdige aanmelding voor een schriftelijk tentamen op de door de onderwijsadministratie bekend gemaakte wijze heeft plaatsgevonden, kan de student geen aanspraak maken op deelname aan en/of beoordeling van het tentamen.

3.4.2 De examencommissie kan in bijzondere gevallen afwijkingen toestaan van het bepaalde in het eerste lid met betrekking tot het tijdstip waarop de aanmelding uiterlijk moet zijn geschied en met betrekking tot de wijze van aanmelding.

3.4.3 Deelname aan een examen vindt niet plaats dan na deugdelijke en tijdige aanmelding op de door de onderwijsadministratie tijdig bekend gemaakte wijze.

Artikel 3.5 Terugtrekking voor tentamens

3.5.1 Terugtrekking voor een schriftelijk tentamen is toegestaan gedurende de periode waarin aanmelding mogelijk is en op dezelfde wijze als waarop de aanmelding is geschied.

3.5.2 Terugtrekking voor een schriftelijk tentamen na sluiting van de aanmeldingsperiode maar voor aanvang van het tentamen geschiedt bij de onderwijsadministratie en is alleen toegestaan in geval van persoonlijke omstandigheden, zulks ter beoordeling van de commissie.

3.5.3 Bij niet-deelname aan het tentamen na aanmelding en zonder terugtrekking wordt het tentamen geacht te zijn afgelegd en wordt de uitslag daarvan (cijfer 0) vastgesteld.

Artikel 3.6 Het afnemen van schriftelijke tentamens in gezamenlijke zitting

3.6.1 Tenminste één van de krachtens art. 2.3.1 voor de betreffende onderwijseenheid aangewezen examinatoren is aanwezig tijdens het tentamen. De commissie kan vervanging door een andere ter zake deskundige examinator toestaan.

3.6.2 De betrokken examinator of examinatoren dragen er zo nodig zorg voor dat ten behoeve van de schriftelijke tentaminering surveillanten worden aangewezen die erop toezien dat het tentamen in goede orde verloopt.

3.6.3 De kandidaat dient zich op verzoek van of vanwege de examinator te legitimeren met de vanwege de universiteit verstrekte identiteitskaart

3.6.4 Kandidaten worden tot uiterlijk 30 minuten na de aanvangstijd toegelaten tot de ruimte waarin het tentamen wordt afgenomen.

3.6.5 De kandidaat mag de ruimte waarin het tentamen wordt afgenomen gedurende de eerste 30 minuten na de aanvangstijd niet verlaten en het gemaakte tentamen niet eerder inleveren bij de examinator of de surveillant.

3.6.6 Communicatieapparatuur, waaronder mobiele telefoons, dient gedurende het afnemen van het tentamen te zijn uitgeschakeld. Andere elektronische apparatuur mag niet worden gebruikt dan met toestemming van de examinator.

3.6.7 De kandidaat is verplicht de aanwijzingen van de commissie dan wel de examinator die voor de aanvang van het tentamen zijn gepubliceerd, alsmede aanwijzingen die tijdens en onmiddellijk na afloop van het tentamen worden gegeven, op te volgen.

3.6.8 Indien de kandidaat een of meer aanwijzingen als bedoeld in lid 3.6.7 niet opvolgt, dan kan hij door de examinator worden uitgesloten van de verdere deelname aan het desbetreffende tentamen. De uitsluiting heeft tot gevolg dat wordt vastgelegd dat het tentamen ongeldig is afgelegd. Voordat de examinator een besluit tot uitsluiting neemt, stelt deze de kandidaat in de gelegenheid te worden gehoord.

3.6.8 De examinator stelt de commissie onverwijld schriftelijk in kennis van enigerlei maatregel, getroffen krachtens de artikelen 3.6.7 en 3.6.8.

Artikel 3.7 Mondelinge tentamens

3.7.1 Mondeling wordt niet meer dan één kandidaat tegelijk getentamineerd, tenzij de examencommissie anders heeft bepaald.

3.7.2 Het mondeling afnemen van een tentamen is openbaar, tenzij de examencommissie of de desbetreffende examinerator in een bijzonder geval anders heeft bepaald, dan wel de student daartegen bezwaar heeft gemaakt.

3.7.3 Het afnemen van het tentamen wordt bijgewoond door een tweede examinerator dan wel vastgelegd op een geluidsdrager; in het laatste geval wordt de opname bewaard totdat de uiterste termijn is verstreken waarbinnen beroep kan worden aangetekend tegen de uitslag.

Artikel 3.8 Fraude

3.8.1 In spoedeisende gevallen kan de examinerator tijdens het afleggen van een tentamen een voorlopige beslissing tot uitsluiting nemen op grond van eigen waarneming dan wel een mondeling verslag van de surveillant. Hij draagt er zorg voor dat terstond na afloop van het tentamen een verslag op schrift wordt gesteld voor de commissie en een afschrift aan de kandidaat wordt verstrekt.

3.8.2 Ter controle op plagiaat wordt het programma Ephorus toegepast. In de cursusomschrijving van de betreffende onderwijsseenheid wordt aangegeven welke versies naast de eindversie eventueel door middel van Ephorus worden getoetst. Daartoe dient de student betreffende schriftelijke werkstukken zowel in digitale als in gedrukte vorm in te leveren volgens op Blackboard vermelde richtlijnen.

3.8.3 Bij verdenking van fraude, waaronder begrepen plagiaat, schort de commissie toekenning van het cijfer op en stelt zij uit haar midden en dat van de examineratoren een tuchtcommissie in bestaande uit drie leden, waaronder niet de examinerator(en) en surveillanten bij het tentamen.

3.8.4 De tuchtcommissie stelt in ieder geval de betrokken examinerator(en) en de student in de gelegenheid gehoord te worden.

3.8.5 Indien de tuchtcommissie fraude bewezen acht wordt het tentamen ongeldig verklaard. Tevens kan de commissie de student het recht ontnemen, gedurende een termijn van ten hoogste één jaar, een of meer aan te wijzen tentamens of examens aan de instelling af te leggen.

Artikel 3.9 De uitslag van het tentamen

3.9.1 De examinerator stelt terstond na het afnemen van een mondeling tentamen het oordeel vast en reikt de student een desbetreffende schriftelijke verklaring uit.

3.9.2 Binnen vijftien werkdagen na de dag waarop dit is afgenomen stelt de examinerator het oordeel over een schriftelijk of op andere wijze afgenomen tentamen vast en verschaft de administratie van de opleiding de nodige gegevens ten behoeve van de uitreiking van het schriftelijk bewijsstuk van het oordeel aan de student.

3.9.3 Wanneer niet aan de in 3.9.2 vermelde termijn van vijftien werkdagen kan worden voldaan, dan wordt zowel de commissie als de student hiervan op de hoogte gesteld binnen deze termijn. Tevens wordt de dan geldende procedure aan de commissie en de student mede gedeeld.

3.9.4 De uitslag van het tentamen wordt uitgedrukt in een getal tussen 0 en 10, beide grenzen inbegrepen. De uitslag wordt rekenkundig afgerond tot op een half punt. Het cijfer 5.5 wordt niet toegekend.

3.9.5 Het tentamen is met goed gevolg afgelegd indien de uitslag 6 of hoger is.

3.9.6 In afwijking van de voorgaande leden kan de examinerator volstaan met de beslissing of de kandidaat al dan niet aan de tentameneisen heeft voldaan.

3.9.7 Ingeval de uitkomst van één en hetzelfde tentamen al dan niet tegelijkertijd door meer dan één examinerator wordt beoordeeld, ziet de commissie erop toe dat die examineratoren dezelfde normen hanteren.

3.9.8 Voor studenten die vanaf september 2007 in een opleiding instromen geldt dat, indien een kandidaat een tentamen meer dan éénmaal heeft afgelegd, het laatst behaalde cijfer in aanmerking wordt genomen. Voor studenten die vóór september 2007 in een opleiding zijn ingestroomd geldt dat, indien een kandidaat een tentamen meer dan éénmaal heeft afgelegd, het hoogst behaalde cijfer in aanmerking wordt genomen.

Artikel 3.10 Geldigheidsduur

3.10.1 De geldigheidsduur van met goed gevolg afgelegde tentamens die in de OER is vastgelegd kan op verzoek van de kandidaat door de commissie, gehoord de betrokken examinator, worden verlengd indien de leerdoelen van de onderwijseenheid niet ingrijpend zijn veranderd.

3.10.2 In andere gevallen beslist de commissie of het tentamen moet worden afgelegd dat geacht kan worden de plaats van het eerder afgelegde tentamen te hebben ingenomen, of dat volstaan kan worden met een aanvullend tentamen.

Artikel 3.11 Inzagerecht en nabespreking

3.11.1 Gedurende dertig dagen direct na de bekendmaking van de uitslag van een schriftelijk tentamen heeft de student recht op inzage in zijn/haar beoordeeld werk.

3.11.2 Gedurende de in het eerste lid genoemde termijn kan kennis worden genomen van de vragen en opdrachten van het desbetreffende tentamen, alsmede zo mogelijk van de normen aan de hand waarvan de beoordeling heeft plaatsgevonden.

3.11.3 Op verzoek van de student vindt een nabespreking plaats. Deze mogelijkheid wordt tegelijkertijd met de uitslag van het tentamen bekend gemaakt.

3.11.4 De examinator heeft de bevoegdheid te bepalen of de inzage en/of de nabespreking collectief dan wel individueel plaatsvindt.

3.11.5 De nabespreking en inzage geschiedt op een door de examinator te bepalen plaats en tijdstip binnen de in art. 3.11.1 genoemde termijn.

3.11.6 Indien de betrokkene aantoonbaar door overmacht verhinderd te zijn of te zijn geweest voor de nabespreking en inzage bedoeld in 3.11.4, dan wordt hem/haar een andere gelegenheid geboden, zo mogelijk binnen de in het eerste lid genoemde termijn.

Artikel 3.12 Vrijstelling van tentamens en/of praktische oefeningen

3.12.1 Een verzoek om vrijstelling wordt door de kandidaat per brief en met redenen omkleed ingediend bij de desbetreffende vice-voorzitter van de commissie.

3.12.2 De commissie beslist gemotiveerd binnen twintig werkdagen na de indiening van het verzoek.

3.12.3 In het verzoek wordt vermeld voor welk examenonderdeel vrijstelling wordt gevraagd en welk corresponderend onderdeel van de reeds genoten opleiding als basis voor de vrijstelling kan dienen. In bijlage worden de volgende gegevens gevoegd:

- een inhoudelijke cursusbeschrijving van elk corresponderend onderdeel van de reeds genoten opleiding met vermelding van de bestudeerde literatuur;
- een cijferlijst van de reeds genoten opleiding.

Hoofdstuk 4 Examens en getuigschriften

Artikel 4.1 Examens

4.1.1 Behalve de tentamens van de tot de opleiding behorende onderwijseenheden kan tot het examen behoren een door de commissie zelf te verrichten onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de examinandus.

4.1.2 Indien de tentamens van de tot de opleiding behorende onderwijseenheden met goed gevolg zijn afgelegd (en de beoordeling van de uitkomst van het in lid 4.1.1 bedoelde onderzoek positief is) stelt de examencommissie op aanvraag van de student bij het secretariaat van het departement de uitslag van het examen vast.

4.1.3 Wanneer de kandidaat het bewijs overlegt dat het examen is afgelegd stelt de commissie de uitslag daarvan vast.

Artikel 4.2 Getuigschrift

4.2.1 Ten bewijze dat het examen met goed gevolg is afgelegd, wordt door de commissie, na verkregen toestemming van het College van Bestuur, een getuigschrift uitgereikt. Op dit getuigschrift worden de gegevens vermeld als omschreven in artikel 7.11, tweede lid, van de wet.

4.2.2 De commissie voegt aan een getuigschrift van het met goed gevolg afgelegde afsluitend examen, een supplement toe dat in elk geval de gegevens bevat als omschreven in artikel 7.11, derde lid, van de wet.

4.2.3 Het supplement wordt opgesteld in het Nederlands en/of het Engels.

4.2.4 Degene die meer dan één tentamen met goed gevolg heeft afgelegd en aan wie geen getuigschrift als bedoeld in lid 5.2.1 kan worden uitgereikt, ontvangt desgevraagd een door de commissie af te geven verklaring waarin een weergave van de resultaten van alle tentamenpogingen is opgenomen.

Artikel 4.3 Examenjudicium

4.3.1 Voor studenten die vanaf september 2009 in een opleiding instromen, kan de commissie aan de uitslag van het examen het judicium cum laude verbinden indien het gemiddelde eindcijfer gewogen naar studielast (ects) afgerond 8.5 of hoger is en de commissie daartoe besluit.

Gemiddelde onafgeronde eindcijfers tussen 8.01 en 8.49 worden voor dit doel afgerond op 8.5. Voor studenten die voor september 2009 zijn ingestroomd kan de commissie aan de uitslag van het examen het judicium cum laude verbinden indien het gemiddelde eindcijfer gewogen naar studielast (ects) onafgerond 8.0 of hoger is en de commissie daartoe besluit.

4.3.2 De commissie kent het judicium cum laude niet toe indien het aantal vrijstellingen meer bedraagt dan gemiddeld 15 ects per studiejaar.

4.3.3 In bijzondere gevallen kan de commissie afwijken van het bepaalde in de voorgaande leden van dit artikel.

Hoofdstuk 5 Het bindend studieadvies

Artikel 5.1 Dossiervorming

5.1.1 De commissie houdt van iedere student die voor de propedeutische fase van de opleiding is ingeschreven een dossier bij. In dit dossier wordt een beknopte schriftelijke weergave van elk formeel contact van de commissie met de student opgenomen, waaronder in ieder geval de adviezen en de schriftelijke correspondentie.

5.1.2 In het dossier van de student wordt een aanduiding van de persoonlijke omstandigheden van de student, als bedoeld in artikel 7.8b, derde lid, van de wet opgenomen.

5.1.3 Elke student heeft het recht zijn dossier, bedoeld onder 5.1.1 in te zien en daaraan desgewenst zijn bezwaren tegen de inhoud van hetgeen daarin is opgenomen toe te voegen.

Artikel 5.2 Het advies

De commissie brengt het advies namens het College van Bestuur uit met inachtneming van hetgeen daaromtrent is bepaald in de Regeling bindend studieadvies Universiteit Leiden.

Hoofdstuk 6 Slotbepalingen

Artikel 6.1 Termijnen

Alle in deze regels en richtlijnen genoemde termijnen betreffen dagen c.q. werkdagen in het academisch jaar, exclusief erkende feestdagen en de maanden juli en augustus.

Artikel 6.2 Registratie

De besluiten van de commissie alsmede de uitslagen van afgelegde tentamens en examens worden geregistreerd door de administratie van de opleiding. Tot de geregistreeerde gegevens hebben uitsluitend diegenen toegang die daartoe door de commissie zijn gemachtigd. De uitslagen van examens zijn openbaar.

Artikel 6.3 Bijzondere omstandigheden

6.3.1 In gevallen waarin deze regels en richtlijnen niet voorzien beslist de commissie.

6.3.2 Indien in bijzondere gevallen onverkorte toepassing van hetgeen in deze regels en richtlijnen is bepaald tot evidente onbillijkheid leidt, is de commissie bevoegd anders te besluiten.

Artikel 6.4 Bezwaar en beroep

6.4.1. Tegen beslissingen op grond van deze regels en richtlijnen kan bezwaar worden gemaakt bij de commissie.

6.4.2 Tegen besluiten van de commissie staat beroep open bij het College van Beroep voor de Examens.

Artikel 6.5 Wijzigingen

Bij wijzigingen in deze regels en richtlijnen die betrekking hebben op het lopende studiejaar, dan wel gewichtige gevolgen hebben voor degenen die daarvoor al voor de opleiding waren ingeschreven, wordt zoveel mogelijk voorkomen dat de belangen van de betrokken studenten worden geschaad.

Artikel 6.6 Inwerkingtreding

Deze regels en richtlijnen treden in werking op 1 september 2009.